

LO GERONÈS

PERIÓDICH DE AVISOS Y NOTICIES

PORTA-VEU DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Gerona.	1 peseta trimestre
Fora..	1'25 id.
Estranger.	1'50 id.

Un número 10. céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIO

Rambla Libertat, 31

Any VI.

Diumenge 4 de Juny de 1899

Resposta a D. Lluís Durán y Ventosa

Ab motiu de nostre article respecte la Codificació Catalana, cregué menester vindicar son catalanisme nostre bon amich l'ilustrat advocat y distingit escriptor D. Lluís Durán y Ventosa, a quin efecte dirigi al Director d'aquest Setmanari una carta que sòu publicada en lo proxim passat número.

May hauríem cregut que lo fet de citar en un article treballs de vera doctrina catalanista, poguessen motivar en son autor lo desitj de vindicar son catalanisme.

Pel contrari, sempre hauríem pensat que tenia d'esser motiu de satisfacció en un escriptor, que tot y seguint jove compta ja onze anys consecutius de brillant campanya catalanista, y per consegüent de propaganda de les idees autonòmiques en orde a totes les manifestacions socials y collectives de Catalunya, lo fet d'esser reproduïdes, com d'autorisada opinió, antigues manifestacions seves, encara que qui les reproduïs fos un escriptor de molt poca talla.

Pero, per lo vist, s'ha sentit molestat D. Lluís Durán, y si bé ha regonegut que 'n nostre article no s'hi diu qu'ell hagi canviat de opinió, ni s'hi alega directa ni indirectament res de que pugui quedar en lo sentit d'acusació de canvi de criteri, ha cregut no obstant serli convenient vindicar son catalanisme contra qualsevol suposició en contrari que pogués fer néixer una intel·ligència errada de nostre article.

Si no coneguesssem nosaltres les fermes conviccions nacionalistes catalanes de D. Lluís Durán, ab tant d'enginy y no inferior calor hasta temps relativament pròxims quasi a diari públicament sostingudes, puig no sabém tinga res publicat que contradiga son antich criteri, tal volta si que pensariem que pot tindre algún fonament la atmòsfera de rebez y de desconfiances de que 'ns parla en sa carta.

Mes tractantse de D. Lluís Durán no hi caben aquestes suposicions apesar de sentirse molestat perque se recorda la opinió que li ha merescut sempre lo cumpliment de la Lley denominada de Bases de 11 de Maig de 1888 en orde a la formació dels apèndixs regionals o forals, qual cumpliment precisament ha ordenat ara l'actual Ministre de Gracia y Justicia, son pare; y no hi caben, per la ratió concluyent de que D. Lluís Durán, quan se tracta de la obra del Ministre de Gracia y Justicia, no veu real y verdaderament al Ministre, sino que contempla al pare, y seguint així, sens qu' hagi minvat sa fé, y sens renegar de lo solemnement acordat a Manresa y a Reus, y sens desdirse de tot quan ell té escrit y publicat referent als medis que poden ser lo segur port de salvació de nostre dret civil, ofuseat son clar criteri per les emocions d'amor filials en los moments més critichs de la vida pública de son progenitor, queda embadalit davant los decrets Ministerials de son pare, creguent que constitueixen una garantia seria pel dret de Catalunya, arrivant a dir en la carta que ab greu pena contestem, que gracies al R. D. de 24 Abril últim la qüestió ve plantejada d'una manera complertament diferent que tres anys enrera, no tractantse ja d'apèndix migrats ni d'afegidures estranyes, per quan nos trobem ab que avuy se confia la tasca de la codificació de nostre Dret civil a la mateixa Catalunya, a una Comissió per ella lliurement elegida, Comissió que podrà fer, y sabém que 's proposa fer, per comple d'un apèndix un Còdich civil quasi cumplert.

Res contestarem, per consegüent, si sòls pretenguessem convenser a D. Lluís Durán:

Més una veu imperiosa que ressona en lo més pregon de nostre conciencia 'ns diu qu'avuy tant com may tots los qui tenim a gran honra lo travallar per la plena reivindicació de la nacionalitat catalana, devém demanar al Ministre de Gracia y Justicia que dongui alguna ferma garantia per impedir que la confusió y anarquia en orde a la aplicació d'institucions civils a Catalunya, continuin son triomfal canvi fins arribar al més esgarrifós caos y per assegurar quan menys pel pervindre una verdadera codificació del dret civil català feta real y veritablement per los catalans mateixos. Avuy més que mai, perque al cap del departament Ministerial de Justicia, hi ha un jurisconsult eminent, honorat en ses intencions y conducta privada y pública, que si

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletons, etc., que 's remetin à la Redacció, se'n donarà compte en lo Setmanari,

Núm. 257.

bé afusat de tota la vida a un partit polítich contrari y perseguidor no sols de la autonomía de Catalunya, sino fins de les més ignocentes manifestacions de la vida regional, y per tant també contrari ell d'aquesta autonomía que volém tots quants seguim les Bases de Manresa, autonomía que es la única seria garantia pera la conservació y ver perfeccioñament del dret català, no obstant, malgrat sa perjudicial filiació política, ha sentit sempre un xardorós amor al dret civil de la terra en que nasqué, lo que fa molt més probable qu'obliguem més amples y profitoses concessions que no tractantse de tots los demás Ministres qu'han tingut la cartera de Gracia y Justicia. Avuy més que mai, torném a dir, en que desde que 's cregué qu'anava a ocupar lo Poder lo partit conservador ab la entrada d'En Polavieja y sobre tot d'En Durán y Bas, per part y quasi podriem dir per molts regionalistes, sembla haverse cregut que tota la activitat y energia devia quedar reduïda a donar la seva aprobació a les reformes petites ó grosses, trascendentals ó d'insignificant importancia, que plantejés lo senyor Ministre de Gracia y Justicia, com si no tinguessem los catalanistes, en quant puga esser impulsat pel Ministeri de Justicia, programa ben concret y determinat, lo mateix en lo que tinga relació ab un sistema de franca autonomía, com en quant legalment sia possible fer sens canviar la Lley fonamental del Estat Espanyol; y no deguessed sempre, a tots moments, a tota hora, apart de predicar nostre apostolat de complerta autonomía nacionalista, recordar als que poden desenrotillar plans d'administració y de Govern en totes les esferes y categories, aquelles reformes que sense forts sacudiments poden implantar los mateixos que militan en agrupacions ó partits polítichs contraris a la gran revolució política y social que nosaltres prediquem.

Plantejada en aquests termes la qüestió, torném a dir que lo primer, per esser la necessitat més apremiant que sent al present Catalunya en quant té relació ab la regulació de sa vida jurídica civil, que devia fer lo Ministre de Gracia y Justicia, era restablir la legalitat existent al apareixer lo Còdich nascut de la Lley de 11 de Maig de 1888, declarant ja a virtut d'una altre lley, ja a virtut d'un Real decret, que sòu evidentment errada la interpretació que volgueren donar al tant remenant article 12 del Còdich, tots los organismes creats y existents a Espanya pera'l cumpliment y execució de les Lleys.

Y com nosaltres preferim, per la major forsa que tindria la interpretació oficial de la Lley, que 'l restabliment d'aquella legalitat sia fet per medi d'una Lley, per més que lo sabi jurisconsult Falguera deya en l'any 1895 que podia ferse per una simple R. O. conforme axis ho manifesta en un article que publica La Notaria, per axó deiem en nostre article que lo primer que devia fer D. Manel Durán y Bas era presentar a las Corts, tant prompte fossen constituides, lo correspondent Proyecto de Lley d'interpretació auténtica del article 12, en lo sentit que tot Catalunya y fins autors castellans ha entés sempre que devia tenir. Sabíam perfectament, y axis de clara manera constava de nostre article, que no hi havian Corts constituides, pero 'ns semblava que a jutjar per lo preàmbul y articulat del Real decret d'Abril del senyor Durán, no pensava aquest seguir semblant camí, y no deviem anar errats quan D. Lluís Durán, fill del Ministre, se limita a dir que son pare «está ben disposat a fer per Catalunya y especialment per son dret tot lo qu'humanament sia possible», sens que s'atreveixi a dir que té pensat presentar lo Proyecto de dita Lley malgrat de no constituir cap colp fort ni comprometedor per un Ministre que figura en un Gabinet qu'ha entrat a governar ab lo pompós títol de regenerador y d'esser per consegüent humanament possible; com axis traçantse d'altres Ministers, y per cert no catalans, devia creurelo D. Lluís Durán, quan en lo mateix article de 23 de Febrer de 1896, al disertar ab D. Secundi Coderech, deya: «Mes hem dit que 'l senyor Coderech, ab son afany de defensar lo projecte, incorre en algunas afirmacions, que no poden esser pron pensadas. Una persona del seu criteri sols impensadament pot dir que en virtut de la incertitud creada per la diversitat d'interpretacions del article 12 del Còdich Civil, "cualesquiera solución es preferible al caos en que actualmente se halla el derecho de Cataluña". Apart de la exageració que en tot això hi ha, la afirmació no pot esser més faltada de llògica.

Si 'l caos prové de diversas y erradas interpretacions d'un article, lo natural, lo racional, lo llògich, no pot esser may preferir "cualquiera solución"; sino que la solució verdadera no pot esser sino la de la aplicació recta del article en qüestió, redactantlo en tot cas en millor forma, conservant son espírit, pro expresantlo de manera que no pugui donar lloch a duples. »

Ab termes semblants s'expressava desde la Revista Jurídica de Cataluña en Febrer de 1896, lo conegut escriptor, avuy colaborador de La Veu de Catalunya, D. Narcís Plà y Daniel, qui literalment deya: «Se nos dirá tal vez que desde la publicación del Código Civil, y merced a las contradictorias interpretaciones que se han dado al artículo 12, el derecho catalán se encuentra en una situación crítica verdaderamente insostenible. Pero téngase en cuenta, que tal situación debe considerarse como verdaderamente transitória. O mucho nos engañamos ó no hemos de tardar muchos meses en que esta situación acabe, en virtud de la publicación de una Ley aclaratoria del artículo 12, declarativa de que el régimen jurídico debe subsistir en el mismo estado que tenía antes de publicarse el Código, sin que sean en Cataluña aplicables ni la institución del Consejo de familia, ni la del protutor, ni ninguna otra de las establecidas en el Código, como no sean las comprendidas en el título preliminar y título 4º del libro 1º. »

Considera ara D. Narcís Plà y Daniel, individu que fou de la comissió redactora de la Exposició que la Acadèmia de Legislació y Jurisprudència de Barcelona aixecà al Ministre de Gracia y Justicia demandant aquella lley d'interpretació auténtica del article 12, si té de considerar-se com a transitòria la situació creada per la errada interpretació del esmentat article, y si es natural creure que han de passar pochs mesos pera que questa situació acabi?

Sembra al senyor Plà y a tots quants votaren aquella Exposició ó Memoria, entre 'ls quins s'hi comptan tots los catalanistes de la Academia, y per consegüent los significatíssims Prat de la Riva, Verdaguer y Callís, y altres y altres, no exceptuant a nostre bon amich D. Joan Permanyer, qu' aquesta es la hora de callar, ó bé pel contrari, perque la ferida cada dia es més punyenta, avuy més que may devém fer tots los esforços pera lograr la publicació d'aquella lley, tenint al frente del Ministeri de Gracia y Justicia un home, que sens caure en nota de inconseqüència, de cap manera pot negarse a accedir a aquestes aspiracions de Catalunya?

Pensin que seria la befa més degradanta, la bofetada més cruenta, la més gran de les ignominies, haver passat per lo Ministeri de Justicia un jurisconsult que sempre s'ha dit amador del Dret de la terra y qu'ha regonegut la errada interpretació del article 12 del Còdich Civil, sens haverse restablert la situació legal vigent a Catalunya al publicarse aquell Cos de dret y que manà conservar lo propi article 12.

Ningú pot creure que la qüestió quedara resolta tot seguit per medi dels apèndixs, puig està en la conciencia de tothom que 'ls que presentarà la nostre Comissió no serán admesos, y que 's probable passin anys y més anys avans no sian publicats com a Lley. Vége's sino lo que deya en un article sens firma La Veu de Catalunya del 12 del present Maig: «No es que 'ns refiém de que 'l treball qu'ara se farà sia regonegut ni admés desseguida. Seriam ben ignominents. Mes lo treball quedará fet, quedara preparat, disponible pera quant l'ocasió vinga, serà una nova determinant de las aspiracions del Poble català. »

No es possible tampoch esperar la revisió del Còdich, que segons lley tindria d'efectuarse als deu anys de sa vigència, ja complerts avuy quasi, perque es tradicional a Espanya lo fet d'esser les situacions transitòries les més duraderes, sense que per lo sol fet d'esser Ministre En Durán y Bas les coses tingan d'anar forzosament de diferent manera, puig necessita comptar ab la ajuda de la Comissió General de Còdichs, y sobre tot fora precis que tingués garantida la salut y vida, o sa permanència en lo Ministeri.

Havém parlat dels apèndixs y axó 'ns porta a parlar, si bé que tant sols dedicanthi quatre mots a fi de no allargar massa aquest article, de la qüestió que sobre 'ls mateixos tracta don Lluís Durán en sa carta.

Pretén ell que la confecció dels apèndixs vé plantejada

avuy gracies al R. D. de 24 d' Abril últim, d' una manera complertament diferent que tres anys enrera, no tractantse ja d' apèndixs migrats, ni d' afigidures estranyes. Mes es per demés clar y patent que tres anys enrera, en que hi hagué polémica ab motiu de publicar un projecte d' apèndix la Academia de Dret de Barcelona, la qüestió de la consecució d' apèndixs estava legalment plantejada tal com disposa la Lley de Bases de 11 Maig de 1888, ó sia en lo sentit de poder tenir los payssos denominats forals, y per tant Catalunya, solsament uns apèndixs en que s' continguessen no totes les institucions forals, sino entre elles les que convingués conservar.

¿Es ó no cert que qui planteja la qüestió dels apèndixs fóu, no la Academia de Dret, sino la Lley de 11 Maig de 1888?

¿Es ó no cert que s' complertament accidental l' haver presentat la esmentada Academia un Apèndix més ó menys extens?

¿Es ó no cert que Catalunya, per boca dels seus més preclaris fills, entre ells D. Lluís Durán, y per manifestació de ses entitats més valioses, ha protestat sempre de la manera com obliga a buydar son dret en forma d' apèndix, aditament ó afigidura al Còdich Civil de Castella la Lley de 11 Maig de 1888?

¿Es ó no cert que D. Manel Durán y Bas per medi del Real decret de 24 d' Abril pròxim passat disposa dur a cumpliment los articles sis y set de la Lley de Bases, considerats funestíssims pera la sort del dret català, en termes que pogué dir l' amic Sunyol, acceptantho D. Lluís Durán, «que serien los apèndixs la última morada del dret català»?

¿Es ó no cert que la Comissió catalana, per més que tots los catalans amants del dret de la terra desitjan que fassí un verdader Còdich, volguent atemperarse á la Lley que li mana cumplir D. Manel Durán per medi del citat Real decret de 24 d' Abril últim, no pot fer sino un apèndix, en termes que si presenta un verdader Còdich, com tots esperém que ho fará fundantse en la lley suprema de totes les lleys ó sia aquella que deriva de la propia essència y naturalesa de les coses, deixará de cumplir lo dispositat pels articles sis y set de la Lley de Bases que l' Ministre vol portar á la pràctica, ja qu' un Còdich posat al costat d' un altre no pot esser may considerat com lo seu complement ó apèndix?

¿Es ó no cert, per tant, que s' llògich y natural creure, que lo millor seria haver esperat a publicar lo R. D. després d' haver sancionat una Lley, que modificant lo dispositat en los articles sis y set de la repetida Lley de Bases, hagués senyalat més ample camp á la Comissió redactora, evitantli axis lo tenir de militar fora de la legalitat constituhida?

¿Es ó no cert que havent procedit per l' orde qu' era convenient seguir, ó sia fer aprobar primer la Lley d' interpretació autèntica del article 12, y determinar en segon terme l' ample camí que convindria poder seguir en la consecució de les recopilacions ó Còdichs regionals, no tenia necessitat lo senyor Ministro d' anar á corre-cuya senyalant un plasso pera la formació d' apèndixs que no excedeix del que no poques vegades se fixa pera resoldre un arbitratge ó amigable composició?

¿Es ó no cert, per' acabar, que ja que D. Manel Durán no ha procedit de moment de la manera quo semblava més natural é indicada, devém tots los bons catalans, ó sia aquells que apesar de no estar conformes en absolut ab lo dispositat pel Ministro de Gracia y Justicia no obstant hem travallat pera que la Comissió vingués integrada per personnes de gran valer y de regonegut amor á nostres institucions, demanar al senyor Ministro de Gracia y Justicia que presenti á les Corts dos corresponents projectes de Lley, pera declarar la una la verdadera inteligiencia que degui donar-se al article 12 del Còdich Civil, y pera axampliar l' altre lo camp d' acció de la Comissió Codificadora?

«Ni sisquera demanarém á D. Manel Durán lo que Catalunya tota demaná, y singularment la Academia de Legislació de Barcelona, á un Ministro foraster?

Esperém la conducta que seguirán nostres més independents y patriòtiques entitats socials: mes siens permés per endavant recordar á lo Junta Permanent de la Unió Catalana, á tots los periódichs adherits á la Unió, á les personalitats regionalistes de tota mena, á la mateixa Comissió Codificadora presidida pel gran patriarca del catalanisme don Francisco Romani, y á tots quants hagin sentit alguna qu' altre vegada abrusat son cor per les flamarades qu' encén sempre lo trepitjament del dret propi y de la propia personalitat, que no devém resignarnos á morir d' asfixia tancats com a malfactors en un trist recó del ample palau de nostre Dret, per mentres ab calma musulmana tal volta passin anys y més anys sense que allá á Madrid la Comissió General de Còdichs dongui per acabada la bonica pero insuficient y anti-higiènica caseta, ahont aquell, cada die més denaril, degui acabar la seva vida de tisich.

EMILI SAGUER Y OLIVET.

PARLAMENT

set á la festa dels Jochs Florals de Barcelona lo primer diumenge de Maig de 1899 per lo President del Consistori, Dr. D. Joseph Torras y Bages, prebere.

(Continuació.)

No os ha d' estranyar, de consegüent, senyors, que en una festa poètica jo os vinga á parlar d' autonomisme, puig, com veyeu, la poesia es esencialment autònoma, te la lley en si mateixa; fins l' artístich poeta cortesá d' August, á poetas y pintors concedia gran llibertat. Mor la poesia á la més petita violència contraria á sa naturalesa, es una flor que se l' ha de deixar creixer allà ahont naix. Lo poeta hebreich, os deya, no pot cantar á Babilonia; y si os fa estrany que jo, propugnador de la tradició parli d' questa manera; que jo sacerdot y, de consegüent, amich de lo Etern y repugnant al esperit de novetats, tan dominant en lo temps de frivolitat com som los nostres, parli encomiàsticament de la autonomia, os diré que la meva amor envers ella naix d' aquestas dues condicions: d' esser amant de la tradició y ministre de Jesucrist. Perque la autonomia d' un país suposa en ella la preexistència d' una lley de vida propia, es á dir, una tradició; un país que no té lley propia d' existència no es autònomo, no es d' ell mateix, es *primi capientis* de calsevol que se n' apodera, de la derrera moda política, literaria y artística que s' presenta. D' aquí que l' Jochs Florals sian essencialment tradicionals y, de consegüent, catalans. No han vingut de París, ni de Berlin, ni de Londres; son los Jochs Florals de Barcelona, en l' any quaranta hú de sa restauració. Y com sacerdot amo la autonomia, y no m' sé entusiasmar ab lo civilisme ni ab los grans y esplendents centres polàtics, porque quan contemplo la aparició social de la doctrina evangèlica, quan recordo aquella batalla en que sortí vencedora la Creu de Jesucrist, l' heurat d' aquesta, Constanti, era l' cap de la gent de províncies, ell mateix no era un rebrot de cap cortesá, y l' vensut y son exèrcit, los qui voltan sostenir lo principi gentilich y civilista, l' absolutisme de la lley política, eran los cortesans, los sostenidors dels dels privilegis y predomini de la Capital del Imperi; y quan la Creu del Redemptor, de signe d' infamia fou convertida en símbol de gloria y posada per terme y remato de la corona imperial, no li posá la mà d' una patricia romana, sinó una valerosa y piadosíssima hospitalera d' una llunyanha província quan després hagué merescut esser emperadura, la qui avuy veneram los cristians ab lo nom de Santa Elena. Y quan per primera vegada, desde que l' mon era mon, se reuniren homes de totes las rassas, jueus y grecs, romans y gots, àrabs y galos, hispans y egipcis, africans y persas, tractantse ab vera fraternitat y mútua reverència, sens necessitar pera res la comunitat de la lley política, fou pera definir juridicament la divinitat de nostre Senyor Jesucrist en lo Concili de Nîmes, y quan després del diluvi de las invasions lo mon antich quedá desfet y l' s' pobles espontàneament s' anaren organisant sens altre influx positiu que l' de la doctrina evangèlica baix la suau calor maternal de la Iglesia, veig apareixer la autonomia com la forma social general en gayrebé tots los pobles de la nova Europa, perseverant en tara avuy en la rassa predominant en la actual civilisació, la rassa més tradicional y progresiva de las existents, la anglo-saxona, y quan ara en nostres días contemplo las nacions que s' van formant als nostres ulls mateixos en las terras modernament descubiertas, en los grans continents de la Australia y de la Amèrica, y veig la forma autònoma com la típica que prenen aquellas novas societats ab la benèvola benedicció de nostra Mare espiritual, la Santa Iglesia Romana, alashoras jo altra vegada giro l' ulls envers los nostres Jochs Florals, bell símbol d' autonomia de la terra catalana, igualment viva y pacífica, y m' recordo ab veneració, com d' una lley sagrada, del lema constant del gran agitador irlandés, del deslliurador de sa pàtria quan deya: «ni debilitat, ni delicte.»

La poesia es un summo equilibri humà, un concert de totes las facultats, en sa més vehement activitat, presididas per la rahó; una facultat rebete, una facultat que flaqueja, fa perdre aquell equilibri, y alashoras la obra poètica, la més típica entre las humanas, pert aquella excelència que tenim dret de exigirli.

(Acabarà)

Noticies

Oficials

AJUNTAMENT — Sessió del 24 de Maig — (2.ª convocatoria) — L' únic acort fóu lo aprobar l' acte de la sessió anterior.

Sessió del 31 de Maig — (2.ª convocatoria). — Reunits quatre concejals baix la presidència del Arcalde Sr. Bixa, prengueren los següents acorts:

Aprobar la acta de la sessió anterior.

Fer constar en acta lo sentiment de la Corporació per la mort de D. Emili Castellar.

Unir al expedient que se està tramitant, copia de una escriptura feta l' any 1807 en la quina lo genera! Mendoza vengué pel preu de 250 lliures lo Camp «Firal» á D. Francisco Guich, seguint lo preu tant reduhit á causa de la servitud que sobre dit camp té l' Ajuntament.

Aprobar comptes d' import 404'55 pesetes.

Id. la distribució de fondos pel mes de Juny.

Concedir permís d' obres á D. Marian de Delás.

Prorrogar per dos mesos més en lo empleo de temporar lo escribent D. Joaquim Poig.

De la gacetilla sobre l' joch publicada en lo penúltim número de Lo GERONÉS cap colega local va pendre'n nota, ni sabém qu' hagi donat motiu á cap providència per part de les autoritats: no ha succehit lo mateix respecte de la que publicarem en lo darrer número.

D' aquesta se n' han ocupat, titllantnos d' injustos, d' apasionats y de no sabém quantes coses més, los nostres col·legues lo Diario de Gerona y l' Correo de Gerona. ¿Quina mosca l' ha picat que s' hagin pres les coses tant á la valenta? ¿Es que l' un y l' altre volen fer oposicions á periodichs oficiosos ó de ombra, ó es per ventura que l' hem perjudicat en alguna cosa? Ells s' ho sabrán.

A nosaltres nos basta dir que si Lo GERONÉS no té la costumbre d' encensar als que manan, sien aquests los que vulan, tampoc sol criticar á ningú, sia qui vulla, per sistema y sense més ni més.

En lo penúltim número parlàvam del joch, sense citar població pero referintnos á Santa Coloma de Farnés: en l' últim ne parlém referintnos á lo que diu El Distrito de Palafregell, á lo que s' conta de lo ocorregut durant les passades fires de Figueres, y á lo que s' murmura de lo que havia de succehir á Gerona.

Si no fórem més explícits es perque no tenim prou virtut pera exposarlos a gratsient á sufrir persecucio per la justicia: però ara y sempre hem tingut y tenim prou vergonya y prou independència pera no callar y pera no consentir que ningú, ab malícia ó sens ella, puga interpretar com á complicat nostre silenci.

Están ben segurs los nostres avuy susceptibles collegues de que lo que s' diu respecte de Figueres y de Gerona no té cap fonament? ¿De debò no han sentit á parlar de que si á Figueres se juga per les fires de Sta. Creu, fóu segons uns en virtut de certs compromisos contrets durant lo darrer període electoral, cosa qu' altres negan rodonament atribuïnto a motius diferents?

Que lo que s' assegurava de Gerona, fins senyalant fetes, no ha tingut efecte y s' ha esbullat. Tampoc h' ha arribat à noticia nostre y ho celebrem.

Que l' Governador de la província té donades ordes de perseguir lo joch als dependents de la seva autoritat? No hem dit lo contrari, pero es culpa nostre si per cas resulta que de fet aquestes ordes son com si no s' haguessin donat?

Y passant á un altre assumptu, s' estranya l' Correo de que diguéssem que la Circular sobre carruatges no ns havia agratnat gens. ¿Voi saber perque? Doncs molt senzill: perque no ha passat tant de temps que no conservem fresca la memòria de lo succehir á Figueres ab un cert delegat del Governador Civil de la província pera inspeccionar carruatges, que si no se n' torna á corre cuylta l' Arcalde l' ficà á la presó. Ademés, fá menos temps encara, potser cosa d' un mes, que varem sentir queixes de lo que havia costat l' obtenció d' una llicència pera poder fer transitar una tartana destinada á la conducció de viatgers.

Estém conformes en que hi havia molts abusos y que lo que lo que succeixia respecte als carruatges d' aquest genre necessitava prompte correcció. Pero èren solzament los dueños d' aquests los qui no cumplien ab lo Reglament de 1857? ¿haurian sigut possibles aquests abusos si per part de la autoritat y dels seus dependents s' haguessen cumplert los articles 38, 39 y 40 del mateix Reglament? Ademés, lo fet de que molts abusesssen, no autorisa pera causar cap extorsió als que compleixen ab exactitud, y extorsió es obligar á un regoneixement pericial subjecte á pago, al que té la deuda llicència de circular un ó més carruatges destinats á la conducció de viatgers y compleix ó ha cumplert ab totes les demés condicions pel Reglament imposades, y fins tenim los nostres dutes respecte de si l' Reglament dona als Governadors semblant facultat. D' interpretar lo Reglament, com l' interpreta la Circular de referència, resultaria que l' Governador podria declarar caducades les llicències de carruatges espedides sempre que li donés la gana, y subjectar també sempre que bé li vingués als carruatges á regoneixement pericial, pagant lo duenyó d' aquests; poguente donar lo cas de que li pujessen més los regoneixements periciais al cap de l' any que la contribució que per l' exercici de la seva industria degués satisfer á l' Hisenda. Y con qu' això es un absurd y l' Reglament no pot voler manar absurdos, dit s' està que no pot interpretar-se de aquesta manera. Nosaltres creyem que n' hi ha prou ab cumplirlo y ferlo cumplir al peu de la lletra, ó sia no deixar circular cap carruatge dels qu' l' Reglament se refereix sense llicència, y al que ja n' tinga no subjectarlo á nou regoneixement pericial sino en lo cas previngut per l' article 39 del mateix.

Vegi, en conseqüència l' Correo de Gerona si la Circular es ó no atacable.

Y prou per' avuy.

Hem tingut el gust de veurer las elegants invitacions que la societat «Tertulia La Unió de Cassà de la Selva» ha repartir en la passada festa major, tenint lo bon acert de ferlas en llengua catalana. Felicitém á la Comissió de festes per son bon acort.

Amants sempre de la veritat y de la justicia fem constar que ns plau molt no sigui cert, com moltes personnes creuen, que se converteixin en finestras los balcons de la casa que s' està reparant en lo carrer de Ciutadans, infracció de las ordenances, que no seria la primera vegada de cometre's, aquí que s' han permès coses més grosses; per això diguérem que ns estranyaba atès á la persona que dirigeix les obras.

Dintre poch se constituirà a Suria una Agrupació catalanista de la quina formaran part las personnes més significades de la població. També esta pròxima á ser inaugurada l' Agrupació de Vilanova y Geltrú.

Aquest any, contra la costum inmemorial en nostra ciutat, ni lo Ajuntament ni la bandera de la Ciutat van dur a la funció queen la vigília del Corpus se celebra en la Seu. Be per nostre Ajuntament. (Sic).

Diu un diari local que corre el rumor que se deixarà efecte lo contracte celebrat entre l' Ajuntament y el Sr. Carreras, relatiu al arrendament de un del carrer del Sách per escola pública, trasladantse esta en la casa del Sr. Puig del carrer de Ciutadans y el de l' instància y municipal serien trasladats en lo que pés de la casa de nostre amich lo propietari don Joan de Prim.

Ab molt de lluhiment se celebra dijous la professió de missa que surt de nostre Seu. Hi assistí lo Excm. Sr. Bisbe y presidiren lo Sr. Governador civil, lo General Sr. Pérez Clemente y lo Tinent d' Alcalde senyor Carreras. Ab gust vam veure que hi va assistir una representació del Ajuntament, en cambi estranyà a molts que la situació Provincial brillés per la seva ausència.

Divendres passat va sortir cap a Madrid lo Sr. Governador civil, fentse càrrec del mando de la província lo secretari, Sr. Tarragona. Nos creyam qu' hauria empujat la vara en la interinitat algú diputat provincial, y no s' agut així, ho sentim pel Sr. Puig, ferreter, que no polluhir portant lo pendó en la professió d' avuy.

Al tancar aquesta edició tenim notícia d' haber sigut nunciat nostre estimat y valent company La Renaixensa. Pensan las concessions ab que tenian que ferenos felissos regeneradors.

missió especial de Codificació del Dret civil de Catalunya encarregada aquesta Comissió per Real Decret de 24 d' abril de redactar lo projecte de llei en que s' continguen les institucions del dret civil de Catalunya que convé conservar, y que convener la opinió pública o professional del Principat per tant important assumptu, ha resolt obrir una informació, en el concretament de les Corporacions é individus que vulguen part en la matxa, que podrán remetre les inmemòries treballades al domicili del Senyor President (Claris, 17, 2.º Barcelona) fins al dia primer de Juliol pròxim, á fi de tenir en compte al procedir a la formació del indicat projecte de — Barcelona 23 Maig de 1899. — Lo President, F. Romani y dengolas. — Lo Secretari, Enrich Prat de la Riba.

SECCIÓ LITERÀRIA

TEMPESTAT CONJURADA

que l' Eduardo era un dolent, bé prou qu' ho sabia la mamá, l' Eduardo, se n' havia anal, havia desaparegut, s' sabia ahont era: porque ella, la Julia, estava molt morada de l' Eduardo: precisament ara ho estava esplaiada la seva íntima amiga, l' Elena; aquest secret de que se l' hi escapava materialment.... Y don Claudi, que de la Julia, estava enamorat d' un banquer, lo senyor Conrat, qu' aquest si qu' era una pessa feta per sa filla, immensament rich, segons don Claudi, molt bona cosa y..... molt bestia segons la Julia.

Figurat, l' hi deya aquesta a l' Elena, tancadas per tal en lo saló de visitas y ajustadas las portes, sigue que la mama va venir l' altre dia ben matinet, va trucar el quart, va entrar ab certa gravetat acostantse fins al seu, y m' va donar la gran embaixada de que l' senyor Conrat me demanaria aviat al papá; jo, ficada al llit, me quasi girar de l' altre costat, y la mama va sortir ab cantilena, que les conveniencies de familia, que la posibilitat del senyor Conrat, que..... Ay Elena, jo m' moro!..... m' moro Elena!.....

Bé, y tú qué vares fer?

Jo vaig preparar bé las baterías: vaig començar a parlar ab tal forsa, que la mama's va alarmar: els hi vaig qu' això de casarse dura tota la vida, que l' senyor Conrat..... y va venir lo papá y quasi m' va pregat ab las juntas que acceptés com digne futur espós al senyor Conrat, y jo vaig callar, Elena, vaig callar, y no m' han pot arrancar una paraula.

Ben fet, molt ben fet, Julia: pobreta, tú casada ab l' Eduardo, tant jove y guapa com ets, això no pot pensos com tú y t' ho aprobo. ell ja ha entabancat à ton pare l' hi donaria sa filla gustós.... la resistència a todo trance, qu' aquí tens aquesta amistat de l' infantesa que l' ajudarà y te sostindrà en tot y per tractants d' aquesta delicada materia.....

Oh! els homes Elena, els homes! Si sapiguessin tot lo que pateix per ells!.... Y que n' son de desagradits!..., me demano jo quina necessitat ne tenia l' Eduardo de viatge.....

Si, ha anat a Russia, segons he sentit a dir.

A Russia?... Creume Elena, veritat que valdría més si fos lo senyor Conrat?

Per tú, si.

Y per tú, Elena?

Per mi..... també.

Doncs si es així, molt bé: are haurás de procurar

que es lo que fa l' Eduardo y quan torna... sabs?... la discreció.

— Confia en mi, Julia: jo ho sabré tot per lo senyor Pujol, son pare, y també per l' Enrich, fent com qui no sabrés.

En això entraren los pares de la Julia al saló de visitas, ahont se trovaban las noyes y las vegeben alegres y animadas, com si lo núvol de tristesa qu' invadia a la Julia s' hagués dissipat. La senyora Mónica sent bons pronóstics y dirigintse a la Julia:

— Noya, fa una tarda hermosa; que no sortiré a passeig?

— Ay si, mama.

— Ah! posaran lo carruatge: lo senyor Conrat ja t' enviat un ramillete de flors: lo posaré al carruatge, veritat?... Y qué fi, qu' atent lo senyor Conrat!

Si la senyora Mónica hagués experimentat a sa filla, hauria vist com aquésta, ab un cop de peu a terra y una mirada a l' Elena, desaprova tanta finura y tants entusiasmes. S' anaren a vestir. l' Elena a arreglarse una mica y la Julia a vestirse, y allí convinqueren en que l' senyor Conrat redoblava l' ataque:

— Com qu' has de ser la seva dona!... es natural que...

Elena no ho diguis mai això, ni en broma, digué la Julia, rompent lo finíssim morador de batista que tenia entre mans. Durant lo passeig, la Julia estava una mica ensimismada: contestava al saludo de las amigas quasi maquinalment; y s' apretava ab l' Elena com demananthi coratge per soportar bé aquella lluya. Al donar una volta vegeben al senyor Conrat ab un ram enorme de clavells al trafo de l' americana. Un saludo profundíssim del banquer feu apretar convulsivament lo band a la Julia. Y desseguida:

— Mama, trovo qu' avuy fa bastant ayre per anar en carruatge descobert.

— Jo no n' sento, feu dónya Mónica.

— Ay si, si..... me sento com emfredolida.

— També trovo que n' fa bastant, feu l' Elena.

— Doncs cap a casa, feu dónya Mónica ab tota gravetat.

Al arribar a casa s' despedí l' Elena ab una estreta abraçada.... Al sopar, reparà don Claudi que sa filla no tenia gayre gana. Y mentres a la nit, los pares, a última hora conversavan d' aquestas coses, don Claudi fregant las mans, ella la Julia ben abrigadeta al llit, meditava l' escena del demà, de la tarde, de la presencia del senyor Conrat, de son amor per l' Eduardo, de son entranyable carinyo per l' Elena:

— Ah! l' Elena que bona es! s' exclamà quasi en veu alta.

Y un balsam que l' hi pujava al cor la deixà casi dormida com presentint una cosa inesperada.....

Y arriba la cosa inesperada.... qu' era l' arribada de l' Eduardo: ella la Julia ja n' havia estat enterada per l' Elena, que fou un dematinet de Maig florit en que tot somriey.... També somriey avans pero semblava que no somriey tant.... Doncs l' Eduardo se arreglà per anar a veure als senyors de Mirapeix, que feya molt temps no havia vist; al entrar al saló, sortiren tots y don Claudi després de las frasses de rúbrica, l' hi feu contar las peripecias de son viatge: y quin modo d' explicarse! quina soltura de moviments!.... qu' expontani!.... qu' natural!.... això s' deva interiorizar la Julia, mentres l' Eduardo contava las excelencias de Moscou y Sant Petersburg:

— Y a propósito de Moscou: feu ell. Allí hi ha cosas incomensurables, estupendas.... y en mitj de tantas grandezas m' vaig recordar també de la senyoreta: l' hi porto un mocador qu' es molt notable: s' enclou ab lo puny y no s' arruga.

— Qué diu are? — feu don Claudi, obrint uns ulls com unas taronjas.

— Lo que sent, don Claudi, lo que sent.

— Y diu que no s' arruga? feu dónya Mónica.

— No senyora.

Y ab cómica gravetat se tragué un mocadoret de finíssima tela oriental que apunyegà desseguida don Claudi y comprobà ab gran admiració qu' efectivament no se arrugava. Y la Julia rebé lo mocadoret tota commoguda y comprenegue que per allí venia també la cosa inesperada. Y ab lo poch qu' enraonà ab l' Eduardo, aquest en tingué prou per comprender la situació: y s' despedí, ponderant los pares de la Julia l' amabilitat del xicot, y apunyegant d' en tant en tant l' extraordinari regalo fet a sa filla, per por de que hi hagués matràfaga.

L' Eduardo s' decidí d' anar al despaix ab son pare y allí ben tancadels, l' hi comunicà lo trascendental pensament qu' havia fet de casarse ab la senyoreta Mirapeix y que desitjava qu' anés aquell dia mateix a casa l' senyor Mirapeix, perquè l' hi concedissin la blanca ma de la noua.

— Abrassam, fill meu, feu lo senyor Pujol, ab los ulls plens de llàgrimes.... Y contan que fou un dinar de festa aquell dia.... Cap allà a las sis de la tarde trucava lo senyor Pujol en lo Principal de casa Mirapeix, y al ser introduït, l' hi tremolaven las camas, penelat de l' alta missió que portava.... Quan després de las frasses de costum

lo senyor Pujol comunicà lo que portava adintre, don Claudi arrugà las celles perque devot com era del senyor Conrat desseguida pensà ab ell. Y aquí de la Julia: perque quan donya Mónica l' hi comunicà lo gran aconteixement desseguit anà cap al saló, y ab veu timida pero segura, que s' anà assegurant cada vegada més, comensà així objectant a don Claudi:

— Papà, molt respecto las opinions de vosté, pero vosté té una filla única a qui no duplo pensa ferla felissa quan se casi: vosté ha pensat en lo senyor Conrat y no hi sento inclinació: podrá ser tot lo que vosté voldrà pero lo cert es que lo senyor Conrat no m' diu res: en cambi l' Eduardo si: l' estimo ab tota la fosa de la meva ànima, y respectant los parers de vostés opino que si acceptava las proposicions del senyor Pujol m' podria fer felissa tota la vida.

— Què hi diu, Mónica?.... feu don Claudi, tot enternit.

— Ja que la Julia ho diu!....

— Diantre de noya, res Pujol, que ja pot dir a son fill Eduardo que la demanda queda acceptada.

— Alta honra per la meva família.

— Ja ha sentit a la noya.

Y don Claudi apretà la ma del senyor Pujol, y tots dos comentaven lo cas de la noya dibent: don Claudi molt satisfet:

— Val més or que no pesa la meva filla.

Y contaven los diaris en sa crònica del dia, tres mesos després, la brillantíssima concurrencia qu' hi havia al camí de la Mercé: y descrivíen los vestits, lo menú y lo ball fastuós que s' donà en casa de la novia. Y en aquella nit don Conrat pensa dirigir-se cap al cor tender y sensible de l' Elena..... i serà correspost? Mentrestant nostres nuvis feran un llach viatge y encare comentavan després que si no hagués sigut la fermesa de la Julia, aquésta no seria la dona de l' Eduardo, per lo qual obtingué d' aquest un regalo més extraordinari encare que l' célebre mocador.

FRANCISCO BOSCH Y ARMET.

Gerona, Maig de 1899.

ANUNCI JUDICIAL

EDICTO

Don Vicente María Castelli y Vilallonga, Juez de primera instancia de la Ciudad de Gerona y su partido.

Por el presente, que se expide en méritos de los autos de concurso de acreedores a los bienes que fueron de Don Manuel Ferrán y Esteve, propietario, natural de Calella, y vecino que era de esta Capital, se convoca a Don Francisco Llach y a los consortes Don Pedro Fortet y Doña Antonia Sala, en su calidad de acreedores, y al propio concursado, cuyo paradero se ignora, a Junta general que tendrá lugar el dia primero de Julio próximo y hora de las diez de su mañana en la Sala Audiencia de este Juzgado, sito en la Plaza del Molino de esta Capital, para proceder al nombramiento de Síndicos; bajo apercibimiento de que, si no comparece, les parará el perjuicio a que en derecho hubiere lugar.

Dado en Gerona á ventisiete de Mayo de mil ochocientos noventa y nueve.— Vicente María Castelli.— Ante mí, Carlos Crehuet. Escro.

SECCIÓ COMERCIAL

Mercat de Gerona del dia 3 de Juny

Especies	Mesures	Pesetas
Blat	QUARTERA DE 80 LITRES	17'50
Mestall	"	14'00
Ordi	"	9'00
Ségo	"	14'00
Civada	"	7'25
Besses	"	15'00
Mill	"	12'00
Panís	"	16'00
Blat de moro	"	12'50
Llobins	"	9'00
Fabes	"	12'50
Fabó	"	14'00
Fassols	"	22'00
Monjetes	"	23'00
Ous	Dotzena	01'10

SECCIÓ RELIGIOSA

Santoral

Dimarts 6. — St. Norbert, Stas. Candia y Paulina.
Dimecres 7. — St. Sabinia y Sta. Genivera.
Dijous 8. — St. Salustià y Sta. Calíope.
Divendres 9. — El Dolcissim Cor de Jesús y St. Prim.
Dissabte 10. — Stas. Marguerida y Oliva.
Diumenge 11. — St. Bernabé.
Dilluns 12. — Sts. Joan de Sahagún y Onofre.
Dimarts 13. — St. Antoni de Padua y Sta. Aquilina.
Dimecres 14. — St. Basili el Gran.
Dijous 15. — Sts. Vit y Modest y Sta. Crescencia.

Gerona. — Establiment tipogràfic de Pacià Torres.
Plaça de la Constitució, 9.

Guia del viatger en la Comarca

Amer. — Estació ferrea. Ferrocarril de Gerona à Olot y carretera de Sta. Coloma à Olot y de Gerona à Anglés à 18 km. de Gerona.

Anglés. — 14 km. de Gerona. (Vegis lo dit referent à Amer).

Arbucias. — 36 km. de Gerona. Carretera de Hostalrich à Sant Hilari Sacalm.

Armentera. — 27 km. de Gerona. Prop la carretera de La Bisbal à Figueras.

Bagur. — 44 km. de Gerona. Carretera de Gerona à Palamós per La Bisbal y Tramvia de Flassà à Palamós. Camí vehinal desde Palafrugell. Població marítima.

Banyolas. — 14 km. de Gerona. Carretera de Gerona à Olot. Ayguas sulfuroosas.

La Catalana. — Ferretería, quincallería y mercería. — Mercadal 7 y Plassa de la Constituciò 1.

Besalú. — 41 km. Carreteras de Gerona à Olot y de Figueras à l'última població.

Blanes. — 32 km. Estació en lo ferrocarril de T. B. y F. Banys de mar.

Cadaquers. — A 54 km. Camí vehinal desde Rosas. Banys de mar.

Caldas de Malavella. — 16 km. Estació en lo ferrocarril de T. à B. y F. Carretera desde Llagostera. Ayguas termales. Establiment del Srs. Prats y fill. — **Vichy Català.** — Cotxes de abdos establiments à tots los trens.

Calonge. — 27 km. Carretera de Sant Feliu de Guixols à Palamós.

Camprodón. — 59 km. Per Vich y per Olot passant per Sant Joan de les Abadesses.

Cassà de la Selva. — 12 km. Estació en lo ferrocarril de Girona à Sant Feliu de Guixols y carretera de idem.

Castell d'Aro. — 25 km. (Id. anterior). — **Castelló d'Ampurias.** — 41 km. Carretera de Figueras à Rosas.

Banch Vitalici de Espanya

LA PREVISION

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyias de segurs sobre la vida reunidas

Carrer ample 64, BARCELONA

CAPITAL SOCIAL 1.000.000 DE PESETAS.

Reservas en 31 Desembre de 1896 9.235.908'05 pts. Capitals assegurats desde la fundació de las Clas fins al 31 Dbre 1897. 203.80.352'95 »

Pagat per sinistres, pólissas vencudas y altres comptes fins igual data. 13.382.881'61 »

Delegat general en la Provincia

Joseph Coderch y Bacó

Agents en la Capital

Toribí Corominas. — **Barcés Boadas**

DENTÍFRIC ROCA

AL SALOL

El més higiènic y poderós antisèptic per evitar les caries y demés enfermetats de la boca.

Vi de Nou de Roca del Dr. Roca. — Tònic neurasténic, regulador del cor, excitant del sistema muscular y aliment d'ahorro.

Vi Iodo Tánic del Dr. Roca.

Vi Iodo Tánic Fosfatat del Dr. Roca. — De millors resultats que l'oli de fetge de bacallà, y de gran utilitat per combatre l'escrofulisme, afecions del pit y reumatisme.

Tots los vins son à basse de Jerez y Málaga legítims

De venda à casa l'autor —

LABORATORI Y FARMACIA DEL DR. ROCA

(antiga del Dr. Ametller)

Cort-Real, 4. — Girona

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—